

”כדי שישכח את החולשה שלו. כדי שאשכח את ה פחד שלי” הומור ברומן יש ילדים זיגזג’ של דויד גרוסמן

עופרה מצוב-כהן*

תקציר

גיבור הרומן של דוד גרוסמן **יש ילדים זיגזג**, (1994)¹ הוא אמנון לב-ארי המכונה נונו, נער בן שלוש-עשרה, שהתייתם מאמו בהיותו תינוק בנסיבות שאינן ידועות לו. במשך השנים גדל נונו במסגרת משפחתית מצומצמת שבה נוכחים בנוסף אליו האב, יעקב, קצין משטרה, ומזכירתו גבי, רווקה בת ארבעים, שמפגינה אהבה לנונו ודוחקת בבן זוגה ל'מסד' את הקשר ביניהם.

העלילה מגוללת את סיפור מסעו של נונו שהופק לכבודו כמתנת בר-מצווה מיוחדת של גבי. נונו נלקח למסע הרפתקאות המשופע באירועים מיוחדים שהופך למסע לגילוי דמותה של אמו שאותה לא הכיר וחשיפת סיפור האהבה שהתפתח בין אביו קצין משטרה מוערך ובין אמו, הרפתקנית פורעת חוק. במהלך מסע זה הוא חווה תהליך פנימי, טעון ואמוציונאלי שלאורכו הוא חווה מפגשים עם דמויות שונות שחלקן שייכות למעגל המשפחתי שלא הכיר ולא ידע על אודותיו: אמו המתה, סבו וסבתו.

במפגשיו של הגיבור עם הדמויות שאותן הוא פוגש במסעו, משמש ההומור כדי להוליך את הגיבור ואת דמויות המשנה בין סיטואציות שונות בעבר ובהווה. אלו טעונות בפרטים מורכבים וההומור מחלצם מן האווירה העגמומית שמשקפים פרטים אלו. החוויות במסע עשויות לעצב את עולמו של נונו על סף כניסתו לגיל ההתבגרות. דמויות המבוגרים אינן טומנות ידן בצלחת ובשיח הערני שבין הגיבור לבין גם להן יש הומור המאפיין את זהותן ואת מקורותיהן.

במחקר זה אבקש לברר את טיבו של ההומור שבו משתמש גרוסמן בטקסט כדי לאפיין את עולמו של נונו הגיבור ומנגד משמש את עולמן של דמויות המשנה מעולם המבוגרים ובמה תורמות צורות ההומור השונות לעולמן של הדמויות וליחסים שביניהן. על פי התפיסה המוצגת ברומן זה נראה כי ההומור חיוני ונחוץ בכל גיל, מתבגרים ומבוגרים, ומשרת את היחיד ככלי טיפולי בינו לבין עצמו ובינו לבין סביבתו.

* ד"ר עופרה מצוב-כהן, חוקרת ספרות עברית, החוג לספרות עברית, אוניברסיטת אריאל ofmc45@gmail.com